

VIRITTÄJÄ

KOTIKIELEN SEURAN AIKAKAUSLEHTI

2013

117.

VUOSIKERTA

Päätoimittaja	Anne Mäntynen
Toimitussihteeri	Armi Sinerkari
Kirjallisuustoimittaja	Maria Kela
Kotisivu	Toni Suutari
Taloudenhoitaja	Aino Koivisto

Tiina Onikki-Rantajääskö (puheenjohtaja, Helsingin yliopisto)
Arto Anttila (Stanford University)
Hannele Dufva (Jyväskylän yliopisto)
Outi Duvallon (INALCO)
Tuomas Huumo (Tarton yliopisto ja Turun yliopisto)
Jarmo Jantunen (Jyväskylän yliopisto)
Minna Jaakola (Helsingin yliopisto)
Kaija Kuiri (Tampereen yliopisto)
Johanna Laakso (Universität Wien)
Jarmo Lainio (Mälardalens högskola Eskilstuna)

Lea Laitinen (Helsingin yliopisto)
Kaija Mallat (Espoon kaupunki)
Matti Miestamo (Stockholms universitet)
Taru Nordlund (Helsingin yliopisto)
Richard Ogden (University of York)
Renate Pajusalu (Tarton yliopisto)
Marko Pantermöller (Ernst-Moritz-Arndt-Universität Greifswald)
Helka Riionheimo (Itä-Suomen yliopisto)
Marja-Leena Sorjonen (Helsingin yliopisto)
Minna Suni (Jyväskylän yliopisto)
Ulla Tiililä (Kotimaisten kielten keskus)

Sisällys

Numero viittaa kirjoituksen ensimmäiseen sivuun. Merkintä www tarkoittaa, että kirjoitus on julkaistu vain Verkko-Virittäjässä (<http://ojs.tsv.fi/index.php/virittaja>).

AINIALA, TERHI Tieteestä tiedoksi (Urppe Strellman & Johanna Vaatto-vaara (toim.) <i>Tieteen yleistajuistaminen</i>)	437
ARANTOLA, LAURA Kansan suusta (Erkki Lyytikäinen, Jorma Rekunen & Jaakko Yli-Paavola (toim.) <i>Suomen murrekirja</i>)	453
BERG, MAARIT – KIISKINEN, SATU Humanismi, väittely ja (äidin-kielen)opetus (Leena Kurki & Tuukka Tomperi <i>Väittely opetusmenetelmänä. Kriittisen ajattelun, argumentaation ja retorikan taidot käytännössä</i>)	148
BRATTICO, PAULI Introspektio, kielen autonomia ja aineistot: pohdintoja kielitieteen menetelmistä	102
DUVALLON, OUTI – PELTOLA, REA Konsessiiviset <i>vaikka</i> -lausumat – virtuaalisesta faktuaaliseen (Concessive <i>vaikka</i> clauses – from the virtual to the factual)	317
ETELÄMÄKI, MARJA – HAAKANA, MARKKU – HALONEN, MIA Keskustelukumppanin kehuminen suomalaisessa keskustelussa (Compliments in everyday Finnish conversation)	460
FRICK, MARIA Viro–suomi-koodinvaihto emergentteinä konstruktioina	www
HEIKKILÄ, MIKKO Itämerensuomen ehdollisesta ääntenmuutoksesta /ai/ > /ei/	583
HEINONEN, TARJA RIITTA Idiomien leksikaalinen kuvaus kielenkäytön ja vaihtelun näkökulmasta	www
— Pari huomautusta väitöskirjan esittelystä	596
HONKO, MARI Alakouluikäisten leksikaalinen tieto ja taito. Toisen sukupolven suomi ja S1-verrokki	www
HYNÖNEN, EMMI Essiivisijaisten tilanilmausten leksikaalistumisjatkumo (The lexicalisation continuum of essive-case state-denoting lexemes)	551
HÄKKINEN, KAISA Suomen kieliopin ensimmäiset alkeet? (Petri Lauerma (toim.) <i>Rudimenta linguae Finnicae breviter delineata. Suomen kielen varhaiskielioppi ja sen tausta</i>)	292
HÄMÄLÄINEN, LASSE Mikä nimi on ollut kaikkein suosituin? Suosiolukumenetelmä etunimien suosionvaihtelun tutkimuksessa	70
JANTUNEN, JARMO HARRI Kuvaus idiomien ja vertausten leksikaalisesta variaatiosta (Tarja Riitta Heinonen <i>Idiomien leksikaalinen kuvaus kielenkäytön ja vaihtelun näkökulmasta</i>)	424

JUNTTILA, SANTERI Viron sanojen lähteillä (Iris Metsmägi, Meeli Sedrik & Sven-Erik Soosaar (toim.) <i>Eesti etimoloogia-sõnaraamat</i>)	136
— Yhteistä perua, sukukielestä saatua vai rinnakkaista lainaa? Itämerensuomen hankalat sanastosuhteet	272
— Maailmanlaajuinen paikannimien virtaviivaistamisopas (Kerkko Hakulinen & Sirkka Paikkala (toim.) <i>Pariisista Papukaijannokkaan. Suomenkieliset ulkomaiden paikannimet ja niiden vieraskieliset vastineet</i>)	440
JUVONEN, RIITTA Kertomus Kotikielen Seuran 137. toimintavuodesta	287
JÄÄSKELÄINEN, ANNI Todisteena äänen kuva. Suomen kielen imitatiivikonstruktiot	WWW
KAIVAPALU, ANNEKATRIN Suomen verbit ja verbirektiot vironkielisen suomen-oppijan haasteena (Leena Nissilä <i>Viron kielen vaikutus suomen kielen verbien ja niiden rektioiden oppimiseen</i>)	110
KALLIO, PETRI Hämmäläisen /n ajoituksesta	266
KATAISTO, RUUT Rakennustietoutta monenlaiselle lukijalle (Erkki Jokiniemi & Nikolas Davies <i>Kuvitettu rakennussanakirja suomi-englanti-suomi</i>)	442
KELOMÄKI, TAPANI Kansallisuusaatteesta	275
KESKIMAA, SARI Murteenkäytön funktiot parisuhteen kuvauksessa Kalle Päätalon Iijoki-sarjassa (Functions of dialectal language use in the description of a relationship in the Iijoki series by Kalle Päätalo)	494
KORHONEN, SEIJA Oppijoiden suomi. Koulutettujen aikuisten käsitykset ja kompetenssit	WWW
KURONEN, MARJA-LIISA Tekstin kokonaisrakenne ja kappalejako monitieteisessä tarkastelussa (Johanna Komppa <i>Retorisen rakenteen teoria suomi toisena kielenä -ylioppilaskokeen kirjoitelman kokonaisrakenteen ja kappalejaon tarkastelussa</i>)	122
LAAKSO, JOHANNA Päivityksiä suomen ja sukukielten esihistoriaan (Riho Grünthal & Petri Kallio (toim.) <i>A linguistic map of prehistoric Northern Europe</i>)	602
LAALO, KLAUS Ajanilmaukset virolaislasten kielessä (Sirli Parm <i>Eesti keele ajasõnade omandamine</i>)	427
LANKINEN, PASI Kansanlingvistiksi ilkeilystä ja kiusoitteesta (Pirkko Muikku-Werner <i>Ilkeilyn kahdet kasvot</i>)	446
LATOMAA, SIRKKU Koulusta ja kaksikielisyydestä kahdella kielellä (Liisa Tainio & Heidi Harju-Luukkainen (toim.) <i>Kaksikielinen koulu – tulevaisuuden monikielinen Suomi. Tvåspråkig skola – ett flerspråkigt Finland i framtiden</i>)	430
LAUERMA, PETRI <i>Rudimentan vesileimasta ja tekijästä</i>	419
LAURANTO, YRJÖ Suomen kielen imperatiivi – yksi paradigma, kaksi systeemiä (The imperative in Finnish – one paradigm, two systems)	156

LEHISMETS, KERSTEN <i>Yli, läpi ja kautta</i> . Suomen grammirakenteiden voimadynamiikkaa (<i>Yli, läpi and kautta</i> . The force dynamics of Finnish gram constructions)	346
LUODONPÄÄ-MANNI, MILLA Kyselytutkimus kielentutkijoiden yleis-tieteellisille termeille antamista merkityksistä (Questionnaire on the meanings language researchers attach to general scientific terms)	242
MAKKONEN-CRAIG, HENNA Kirjalliset käytänteet työn, instituution ja arjen kulttuurin jäsentäjinä (David Barton & Uta Papen (toim.) <i>The anthropology of writing. Understanding textually mediated worlds</i>) . . .	613
MANTILA, HARRI Kansandialektologinen testi <i>lukkiin</i> ('luin') -tyyp-pisten imperfektimuotojen havaitsemisesta	413
MONONEN, KAARINA Inkerinsuomalaisten suomen kielen käyttö Pie-tarissa ja sen lähialueella	WWW
MUIKKU-WERNER, PIRKKO Apua asioiville suomenoppijoille (Johan-na Tanner <i>Rakenne, tilanne ja kohteliaisuus. Pyyntöt Sz-oppikirjoissa ja autenttisissa keskusteluissa</i>)	117
MÄNTYNYNEN, ANNE Suunvuoro	3
— Etnografinen tutkimus suomalaisuuden representaatioista Ruotsissa (Lotta Weckström <i>Representations of Finnishness in Sweden</i>)	144
— Suunvuoro	155, 315,
.	459
NIEMI, JARKKO Tiedon rajat ja vuorovaikutus. Toteamukseen tai vaihtoetohtokysymykseen vastaavat VOI OLLA -rakenteet (On the limits of knowledge. Responding to an assertion or a polar question with VOI OLLA 'it] may be' structures)	201
OJUTKANGAS, KRISTA Verbittömien konstruktioiden tutkimusta (Katja Västi <i>Verbittömät tapahtumanilmaukset. Suunnannäyttäjinä lähde- ja kohde-konstruktio</i>)	128
ONIKKI-RANTAJÄÄSKÖ, TIINA Onko kansallisuusaatteesta enää mi-hinkään fennistiikassa?	82
— Suomen kieli tutkimuksen kohteena ja tieteen kielenä	401
PAIKKALA, SIRKKA YK:n 10. paikannimikonferenssi	291
PAJO, KATI Miten huonokuuloisuuteen suuntautuminen näkyy kes-kustelun korjausjaksoissa? (The manifestation of impaired hearing in conversation repair sequences)	372
PALLASKALLIO, RITVA Kertova tempus. Finiittiverbin aikamuodon valinta suomenkielisissä katastrofiuutisteksteissä 1860–2004	WWW
PANTERMÖLLER, MARKO Pekka Lehtimäki 1934–2013	421
RAHKONEN, PAULI Suomen etymologisesti läpinäkymätöntä vesistö-nimistöä (Etymological opacity in Finnish hydronyms)	5
— Itämerensuomalaisten kielten kaakkoinen kontaktialue nimistön-tutkimuksen valossa	WWW

RAJASUU, RIITTA Kuopiossa, Oulussa ja Turussa vuosina 1725–44 ja 1825–44 syntyneiden kastenimet	WWW
RAKKOLAINEN-SOSSA, SATU Tilaa monelle kielelle	283
RAUKKO, JARNO Sata ja yksi tieteellistä tarinaa venäjistä ja vähän muistakin kielistä (Arto Mustajoki <i>Kevyt kosketus venäjän kieleen</i>)	448
SAARIKIVI, JANNE Ensimmäinen tutkimus kansanomaisista autonimi(tyksi)stä (Janne Seppälä <i>Kulkine.net – tutkimus epävirallisista kulkineennimistä</i>)	597
SALMINEN, JUTTA Kiellon muodot ja merkitykset (Laurence R. Horn (toim.) <i>The expression of negation</i>)	131
SARTJÄRVI, MAIJA Kahden etunimityypin yleistymisen ja suosionvaihtelu (The spread and variation in popularity of two Finnish name types)	44
SAVOLAINEN, ERKKI Vaikuttavatko tieteelliset kiistat opinnäytteiden arviointiin?	593
SEILONEN, MARJA Epäsuora henkilöön viittaaminen oppijansuomessa	WWW
SEPPÄLÄ, JANNE Kulkine.net – tutkimus epävirallisista kulkineennimistä	WWW
SPOELMAN, MARIANNE Partitiivin käyttö oppijansuomessa (Prior linguistic knowledge matters. The use of the partitive case in Finnish learner language)	WWW
SUNNARI, MARIANNA Välittämistä yli kieli- ja kulttuurirajojen (Kaisa Koskinen (toim.) <i>Tulkattu Tampere</i>)	618
SUOMI, KARI – YLITALO, RIIKKA Keskustelua kirjainten lausumisesta	278
SVINHUFVUD, KIMMO Opinnäytteen kirjoittaminen vuorovaikutuksena. Keskusteluanalyttinen tutkimus graduseminaarien ja gradunohjaustapaamisten vuorovaikutuksesta	WWW
TAMMELIN-LAINE, TAINA Kiinnostava artikkelikokoelma verbikonstruktioista (Ilona Herlin & Lari Kotilainen (toim.) <i>Verbit ja konstruktiot</i>)	299
TISSARI, HELI Uhanalaisista metaforista (Anna Idström & Elisabeth Piirainen (toim.) yhteistyössä Tiber M. Falzettin kanssa <i>Endangered metaphors</i>)	309
TUURI, EMILIA Adpositiotypologian pioneerityötä (Claude Hagège <i>Adpositions. Function-marking in human languages</i>)	608

VAATTOVAARA, JOHANNA – VUOLTEENAHO, JANI Kielen tilallisuudesta ja tilan kielellisyydestä kattavasti teoriaa ja metodiikkaa (Peter Auer & Jürgen Erich Schmidt (toim.) <i>Language and space. An international handbook of linguistic variation. Volume 1. Theories and methods</i>)	303
VARIS, MARKKU Kielikäsitys yläkoulun äidinkielen oppikirjoissa	WWW
VISAPÄÄ, LAURA Itsenäiset infinitiivit affektin ja empatian konstruktioina (Independent infinitives as constructions of affect and empathy)	524
VUORIJÄRVI, AINO Tekstilaji ja yhteisö. Ammattikorkeakoulun opin- näytetyön diskussio tekstinä	WWW
VÄSTI, KATJA Verbittömät tapahtumanilmaukset. Suunnannäyttäjänä LÄHDE- ja KOHDE-konstruktio	WWW

Kirjallisuutta

Auer, Peter – Schmidt, Jürgen Erich (toim.) <i>Language and space. An international handbook of linguistic variation. Volume 1. Theories and methods</i>	JOHANNA VAATTOVAARA & JANI VUOLTEENAHO	303
Barton, David – Papen, Uta (toim.) <i>The anthropology of writing. Understanding textually mediated worlds</i>	HENNA MAKKONEN-CRAIG	613
Grünthal, Riho – Kallio, Petri (toim.) <i>A linguistic map of prehistoric Northern Europe</i>	JOHANNA LAAKSO	602
Hagège, Claude <i>Adpositions. Function-marking in human languages</i>	EMILIA TUURI	608
Hakulinen, Kerkko – Paikkala, Sirkka (toim.) <i>Paarisista Papukajannokkaan. Suomenkieliset ulkomaiden paikannimet ja niiden vieras- kieliset vastineet</i>	SANTERI JUNTTILA	440

Heinonen, Tarja Riitta <i>Idiomien leksikaalinen kuvaus kielenkäytön ja vaihtelun näkökulmasta</i>	JARMO HARRI JANTUNEN	424
Herlin, Ilona – Kotilainen, Lari (toim.) <i>Verbit ja konstruktiot</i>	TAINA TAMMELIN-LAINE	299
Horn, Laurence R. (toim.) <i>The expression of negation</i>	JUTTA SALMINEN	131
Idström, Anna – Piirainen, Elisabeth (toim.) yhteistyössä Tiber M. Falzettin kanssa <i>Endangered metaphors</i>	HELI TISSARI	309
Jokiniemi, Erkki – Davies, Nikolas <i>Kuvitettu rakennussanakirja suomi–englanti–suomi</i>	RUUT KATAISTO	442
Komppa, Johanna <i>Retorisen rakenteen teoria suomi toisena kielenä -ylioppilaskokeen kirjoitelman kokonaisrakenteen ja kappalejaon tarkastelussa</i>	MARJA-LIISA KURONEN	122
Koskinen, Kaisa (toim.) <i>Tulkattu Tampere</i>	MARIANNA SUNNARI	618
Kurki, Leena – Tomperi, Tuukka <i>Väittely opetusmenetelmänä. Kriittisen ajattelun, argumentaation ja retoriikan taidot käytännössä</i> .	MAARIT BERG & SATU KIISKINEN	148
Lauerma, Petri (toim.) <i>Rudimenta linguae Finnicae breviter delineata. Suomen kielen varhaiskielioppi ja sen tausta</i>	KAISA HÄKKINEN	292
Lyytikäinen, Erkki – Rekunen, Jorma – Yli-Paavola, Jaakko (toim.) <i>Suomen murrekirja</i> . . .	LAURA ARANTOLA	453
Metsmägi, Iris – Sedrik, Meeli – Soosaar, Sven-Erik (toim.) <i>Eesti etümologia-sõnaraamat</i> .	SANTERI JUNTTILA	136
Muikku-Werner, Pirkko <i>Ilkeilyn kahdet kasvot</i> .	PASI LANKINEN	446
Mustajoki, Arto <i>Keyyt kosketus venäjän kieleen</i> .	JARNO RAUKKO	448
Nissilä, Leena <i>Viron kielen vaikutus suomen kielen verbien ja niiden rektioiden oppimiseen</i> .	ANNEKATRIN KAIVAPALU	110
Parm, Sirli <i>Eesti keele ajasõnade omandamine</i> . .	KLAUS LAALO	427
Seppälä, Janne <i>Kulkine.net – tutkimus epävirallisista kulkineennimistä</i>	JANNE SAARIKIVI	597
Strellman, Urpu – Vaattovaara, Johanna (toim.) <i>Tieteen yleistajuistaminen</i>	TERHI AINIALA	437
Tainio, Liisa – Harju-Luukkainen, Heidi (toim.) <i>Kaksikielinen koulu – tulevaisuuden monikielinen Suomi. Tvåspråkig skola – ett flerspråkigt Finland i framtiden</i>	SIRKKU LATOMAA	430
Tanner, Johanna <i>Rakenne, tilanne ja kohteliaisuus. Pyyntöt S2-oppikirjoissa ja autenttisisä keskusteluissa</i>	PIRKKO MUIKKU-WERNER	117

Weckström, Lotta <i>Representations of Finnishness in Sweden</i>	ANNE MÄNTYNEEN	144
Västi, Katja <i>Verbittömät tapahtumanilmaukset. Suunnannäyttäjänä LÄHDE- ja KOHDE-konst- ruktio</i>	KRISTA OJUTKANGAS	128

Virittäjän verkkohakemisto

Virittäjässä julkaistujen kirjoitusten tiedot koko julkaisemisen ajalta eli vuosilta 1886–2013 ovat käytettävissä verkko-Virittäjän arkistossa osoitteessa <http://ojs.tsv.fi/index.php/virittaja> vuoden 2014 tammikuun loppuun mennessä. Näin korvataan aiemmin käytössä ollut erillinen hakemistotietokanta.

Arkistossa on kaikista vajaasta yhdeksästä tuhannesta julkaistusta kirjoituksesta vähintään perustiedot eli kirjoittajan nimi, kirjoituksen otsikko ja ilmestymisvuosi. Lisäksi kirjallisuusarvosteluihin on liitetty tiedot arvioituista teoksista, ja artikkeleiden abstraktit ovat luettavissa vuodesta 1995 alkaen.

Tietoihin sisältyy myös asiasanoja (esim. kielenhuolto, sanajärjestys) sekä kirjoituksissa käsiteltyjä suomen- ja vironkielisiä sanoja (esim. suomen *elävä ravinto*, viron *õde*). Muunkielisiä sanoja lisätään tietokantaan myöhemmin itämerensuomalaisista kielistä alkaen. Tätä ennen ovat käytössä päivittämättömät pdf-muotoiset sanaluettelot osoitteessa <http://www.kotikielenseura.fi/virittaja/hakemistot/>.

Väitöksenalkajaisitelmät ovat ilmestyneet vain verkossa vuodesta 2005 alkaen. Vuosikerrasta 2002 alkaen painettuina ilmestyneet kirjoitukset julkaistaan verkossa avoimesti aina vuoden viipeellä. Verkossa on luettavissa kaikkiaan noin 1 000 kirjoitusta vuosilta 1886–2013. Kaikki verkossa julkaistut kirjoitukset ovat pdf-muotoisia.

Palautetta voi lähettää verkkotoimittaja Toni Suutarille (verkko-virittaja@kotikielenseura.fi).